წელიწადი 1-ლი გაზ. ფასი 3 შაური. ტელეფონი № 76. ხუთშაბათი ნოემბრის 16—(29) 1917

ჩვენი ქვეყანა

გაზეთის ფასი:
თვიურად . . . 3 მან.
ოთხი თვით . . . 1 თუმანი.
ცალკე ნუმერი . . . 3 შაური.
განცხადების ფასი:
პირველ გვერდზე პეტიტით ლარს . . . 2 აბაზი.
უკანასკნელ გვერდზე . . . 5 შაური.
ქალაქ გარედან შემოსული განცხადება ლარს ერთი ორად.
სამგლოვიარო განცხადების დაბეჭდვა თითოჯერ არა უმეტეს სამი გამომცხადებლისა, ნაშუადღევის 1 საათ. 6 მ. 1 საათის შემდეგ 8 მ.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება თფილისის ქუჩაზე, მიქელაძის სახში. კანტორა ღიაა დილის 9—2 საათამდის, და საღამოს 5—8 საათამდის, კვირა-უქმე დღეების გარდა.

№ 177 ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი № 177

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატ. პარტია

გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოს

მამულიშვილნო!

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მიზანია თავისუფალი საქართველოს აღდგენა... მთელი იმერეთი და ამერეთი უნდა გაერთიანდეს და დაამყაროს ის ეროვნული ოვითმართველობა, რომლის უფლებანი საქართველოს ეკუთვნის 1783 წელს რუსეთთან დადებულ ხელშეკრულებით.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია არ არის სოციალისტური პარტია, იგი მოითხოვს ყველა კლასთა შეთანხმებას და თანამშრომლობას, რათა ქართველმა ერმა გაერთიანებული ძალებით დაიცვას თავისი თავი და მიაღწიოს თავისუფლებას.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია იცავს კერძო მესაკუთრეს უფლებას როგორც სოფლად, ისე ქალაქად, ვინაიდან მხოლოდ კერძო საკუთრების, კერძო თაოსნობის და კერძო შემოქმედების განმტკიცებით შეიძლება ქართველი ერის გამდიდრება, განათლება და გამრავლება.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია მოითხოვს თანასწორობას ქართული რესპუბლიკის ყოველი მოქალაქისას განურჩევლად ეროვნებისა და სარწმუნოებისა.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია მოითხოვს რათა საქართველოს ავტონომიურმა მთავრობამ გამოისყიდოს იძულებით დიდი მამულები და გადასცეს იგი უმამულო მიწის მუშას, გლეხს სრულ საკუთრებად, იმ წესით, რა წესსაც საქართველოს ეროვნული დამფუძნებელი კრება დაადგენს.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია მოითხოვს ქართულ მეურნეობის, ვაჭრობა-მრეწველობის და ალებ-მიცემობის ზრდა-განვითარებას.

მამულიშვილნო?

ვისაცა გწამთ რომ მთლიანი თავისუფალი საქართველო კერძო მესაკუთრე თავისუფალ შრომაზე უნდა იყოს აშენებული.

მიეცით ხმა საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის საარჩევნო სიას № 8-ს.

მესაკუთრენო!

გახსოვდეთ, არც ერთი ხმა სოციალისტებს! მხოლოდ ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია დაიცავს თქვენს ინტერესებს, როგორც რუსეთის, ისე საქართველოს დამფუძნებელ კრებაზე.

მიეცით ხმა საარჩევნო სიას

№ 8

რუსეთის დამფუძნებელ კრებისათვის

1. **კედია სპირიდონ მალხაზის ძე**—პუბლიცისტი, ქალაქ თბილისის ხმოსანი.
2. **გვაზავა გიორგი ბეჟანის ძე**—ნაფიცი ვექილი, ქალაქ თბილისის ხმოსანი.
3. **ქარუმიძე** შალვა ალექსანდრეს ძე—პედაგოგი.
4. **მაჭავარიანი** იოსებ კონსტანტინეს ძე—ნაფიცი ვექილი.
5. **ბეჟანიძე** სულეიმან ბეგი მეურნე (აჭარიდან).
6. **წერეთელი** ვასილ გიორგის ძე—პუბლიცისტი, ქალაქ ქუთაისის ხმოსანი.
7. **ვეშაპელი** (ვეშაპიძე) გრიგოლ გიორგის ძე—გაზეთ. „საქართველოს“ რედაქტორი, ქალაქ თბილისის ხმოსანი.
8. **ჟურული** გიორგი დურმიშხანის ძე—ქალაქ თბილისის ხმოსანი, ჭიათურის შავი ქვის საბჭოს თავმჯდომარის ამხანაგი.
9. **გორდეზიანი** გიორგი პავლეს ძე—ნაფიცი ვექილი,
10. **ივანიცკი** (ინგილო) რაფაელ ალექსანდრეს ძე—იურისტი.
11. **კეკელიძე** კორნელი—რექტორი თბილისის სასულიერო გიმნაზიისა,
12. **ნიჟარაძე** რეჯებ ბეგი—მეურნე,
13. **თორაძე** ალექსანდრე დავითის ძე—პედაგოგი.

სად ვართ, რა ამბავია?!

საერთოდ ცხოვრებაში ბევრს უცნაურობას აქვს ადგილი; ამ რევოლუციის დროს, რუსეთმა საკვირველისა, გაუგებრისა და უცნაურობის რეკორდი ჭეშმარიტად აილო.

მაგრამ, რაც დღეს დეპეშებში არის მოყვანილი ყოვლად წარმოუდგენელია.. ასეთი მაგალითი არა თუ ევროპის ახალმა ისტორიამ არ იცის, არამედ კულტურული ადამიანის გონებასაც კი ვერ წარმოუდგენია.

აი დეპეშის მშრალი სიტყვები:

ტროცკის განცხადებაა, უცხოელ ელჩებს რუსეთიდან არ გაუშვებთ. ზომები უკვე მივიღე, რომ მათ ვერ შესძლონ რუსეთიდან წასვლაო.

ელჩის პიროვნება ხელშეუხებელია. მისი არც დაჭერა და არც მისი ნების ყოფის შეზღუდვა არ შეიძლება. ეს აზრი ისე აქვს ევროპიელს სისხლ-ხორცში გამჯდარი, რომ მთელი ის ადგილი, სადაც ელჩი არის მოთავსებული ან ელჩი სდგას, წარმოადგენს თავშესაფარს გაჭირვებული ადამიანისას და, სანამ ელჩი არ მისცემს ნებას, მანამ ვერავინ მიეკარება ბოროტ-მოქმედსაც კი..

ელჩის შეურაცყოფა მისი ნების ყოფის შეზღუდვა ნიშნავს მთელი იმ სახელმწიფოს შეურაცყოფასა და ნების ყოფის შეზღუდვას, რომლის წარმომადგენელიც არის ელჩი.

ნუ თუ ტროცკი მთელს ევროპას ესპანიას, სკანდინავის სახელმწიფოებს და მოკავშირე ინგლისს, საფრანგეთს, იტალიეთს უბედავს შეურაცყოფა მიაყენოს...

ომი გათავდება. რევოლუცია მყუდრო ცხოვრებათ შეიცვლება, მაგრამ ასეთს ნაბიჯს ევროპა რუსეთს არ აპატიებს.

რაღა სახელმწიფოა ის სახელმწიფო, რომლის თუნდაც დროებითი, შემთხვევით მინისტრის სკამზე მჯდომი არღვევს ასეთს ელემენტარულ კანონს საერთაშორისო განწყობილებისას?

რა მომზადების, რა კულტურის ხალხი უნდა იყოს ის ერი, რომელსაც ისე აბნევია გზა, რომ საუკუნოებით შემუშავებულ ზნე-ჩვეულებას და ისეთ ზნეს, რომლის წინააღმდეგ კაცი სიტყვასაც ვერ დასძრავს, ასე ადვილათ არღვევენ.

სად ვართ, რა ამბები ხდება?

აღარ დაუკვირდებით, აღარ დაფიქრდებით?!

Argon.

არისტოკრატია, დემოკრატია, ოხლოკრატია.

ნუ გაგიკვირდებათ, ჩემო მკითხველებო, ამდენი ტია... ტია: არისტოკრატია, დემოკრატია, ოხლოკრატია!

მას შემდეგ, რაც გარდაიცვალნენ საქართველოს ბულბულები ნ. ბარათაშვილი, ილია და აკაკი, ნამდვილი მექართულენი ნაკლებად გვყავან და თუ დღეს ვწერთ, ვლაპარაკობთ და ვფიქრობთ,— ვწერთ, ვლაპარაკობთ და ვფიქრობთ არა წმინდა ქართულად, არამედ ვწერთ, ვლაპარაკობთ და ვფიქრობთ ჩიქორთულად, შიგჭრელად, უცხო ენისა და აზრის ზეგავლენით,—რაც შეგვძლვნა რუსეთის ხელში ას ჩვიდმეტის წლის მონად ყოფნამ.

არისტოკრატია ჩვენებურად ჰქვიან ძლიერთა და მდიდართა ამა ქვეყნისათა;

დემოკრატია მდაბიურად, ქართულად ეწოდება ხალხს, ყოველი დარგის მშრომელ ხალხს,

ოხლოკრატია—კი არის გზააბნეული ბრბო.

რისთვის გავიხსენეთ ჩვენ ეს სახელწოდებანი?

იმიტომ, რომ ერთხელ კიდევ აღვნიშნოთ თანდათანობით განვითარება რუსეთის სახელმწიფოებრივ ცხოვრებისა:

რევოლუციამდე რუსეთს ჰბატონობდა არისტოკრატია, შთამომავლობით, თუ ქონებით, რევოლუციის დროს გაიმარჯვა დემოკრატიამ, ხოლო ახლა კი, რევოლუციის „გაღრმავებისას“,—გვგონია, იწყება გამგებლობა ოხლოკრატიისა—ბრბოისა!..

დაუკვირდით რუსეთში მომხდარ უკანასკნელ ამბებს და თქვენ დამეთანხმებით, რომ რამდენადაც საზიზღარი და ულმობელი იყო ბრძანებლობა არისტოკრატიისა, იმდენად საშიშარი და საზარელია ბატონობა ოხლოკრატიისა—ბრბოისა, ადვირახსნილ და გზა აბნეულ ბრბოისა!

ვაი იმ ხალხს, რომელიც დაჰკარგავს წონასწორობას გონებისას, სისაღეს აზროვნებისას და უაღრესობას სამართლიანობისას.

ვაი იმ ხალხს, რომელიც მოინდომებს გამოთიშვას ერთის ჯგუფისას დანარჩენებზე გასაბატონებლად;

ვაი იმ მომავალს ხალხისას, რომელი მომავალიც განუმზადებს გზას წარმატებისას მხოლოდ ერთს წრეს, ერთს ნაწილს, ერთს რომელიმე კლასს ერისას!

რუსეთის რევოლუცია პირველ ხანებში იმიტომ იყო საყვარელი და სანატრელი, რომ ისპობოდა ფიზიკური და პოლიტიკური თავადობა მბრძანებელთა.

ეს რევოლუცია იმიტომ იყო სასურველი და სანუკვარი, რომ რუსეთის სახელმწიფოში შემავალ ერებს ეძლეოდათ თავისუფლება აზრისა და ფიქრისა, ეძლევოდათ აღმაფრენა გრძნობისა და შემოქმედებისა.

ეს რევოლუცია იმიტომ იყო ძლიერი და უძლეველი, რომ თითოეული ერის დემოკრატია უნდა გამხდარიყო სჯულმდებელი თავისი თავისა, გამომჭედი თავისი ბედისა.

მაგრამ... კერენსკის დასძლია თავადობამ ბრძანებლობისამ და წვრილმან ერებს მუშტი უჩვენა...

ტანჯულ ერების ღმერთს გაეცინა მის ბჭობაზედ და...

დაეცა მბრძანებლობა კერენსკისა!

ახლა გათავადდა მუშტით ლენინი!...

მაგრამ თავადობა მისი არ არის თავადობა დემოკრატიისა,—თავადობა გონებრივი და ზნეობრივი!...

თავადობა ლენინისა არის ფიზიკური თავადობა ერთის ჯგუფის მეორეზე!

იგი ჯგუფიც დაეცემა, ვით დაეცა კერენსკი!...

მაგრამ ვაი თუ გაბატონდეს ოხლოკრატია,—ბრბო გაბოროტებული, ბრბო ლაგამ-აწყვეტილი, ბრბო უსახო, უფორმო და უიდეალო!...

ამის ნიშნები უკვე სჩანს რუსეთში!...

ჩვენ—ქართველები—მაინც შევიქმნეთ მატარებლად ჩვენის ქვეყნის აზრისა და ფიქრისა.

რა სურს ჩვენს სამშობლოს?

— განთავისუფლება ყოველგვარ სხვის ბატონობისა და მბრძანებლობისაგან!

როდის მივაღწევთ ამ ბედნიერებას?

მხოლოდ მაშინ, როცა მოისპობა ჩვენში უნიადაგო ჯგუფობა და ყველა, დიდი თუ პატარა, გავიმსჭვალებით ერთის მიზნით;

— საქართველოს განთავისუფლების მიზნით!...

მაგრამ, ვაი, რომ რუსული ოხლოკრატია ჩვენც გვსუსხავს შორიდან, უნებლიედ.

დღეს ჩვენში არჩევნებია. გაყვიზინებული, გადიდგულებული ერთი ჯგუფი ათასგვარ ხრიკებსა ხმარობს თავის კენჭების გასამრავლებლად...

მუქარა... ძალ-მომრეობა... დაშინება!.

ხალხი გაურბის საარჩევნო ყუთებს, ხოლო ვინც ყუთებთან მიდის, მათი უმრავლესობაც ნაძალადევად აძლევს კენჭს იმას, ვისიც არა გაეგებარა!...

მაგრამ, ჩვენა გვგონია ეს დასაწყისია ოხლოკრატიის დასასრულისა!

ფეიქაროვის ქვრივი სოფიო ანტონის ასული უღრმესად მადლობას უძღვნის იმათ ვინც კი დაესწრენ მისი მეუღლის

მიხეილ თომას ძე ფეიქაროვის

დაკრძალვას და წერილობით ან პირადის თანაგრძნობის გამოცხადებით პატივი სცეს მას.

ვთხოვთ თანამგრძნობთ

დაწვრილებითი ცნობები მოგვაწოდოს არჩევნების შესახებ — როგორი იყო სულიერი განწყობილება ამომრჩეველთა, მოხდა თუ არა რაიმე უწესობა, რამდენი ხმა მიიღო ამა თუ იმ პარტიამ და სხვა...

ექიმთა კავშირის კრება.

ნოემბრის 16-ს დანიშნულია ქუთაისის გუბერნიის ექიმთა კავშირის არა ჩვეულებრივი კრება. სადაც არჩეულ უნდა იქმნენ წარმომადგენლები 19 ნოემბრის ეროვნულ ყრილობაზე გასაგზავნათ. კრება გაიხსნება ქალაქის უფასო სამკითხველო[illegible]ფოში საღამოს 8 საათზე.

ეს უკანასკნელი გამარჯვებაა გაუგებრობისა.

ბევრ საქართველოს დამჭკნარ მკერდში თავისი საუთარი რძე ჩაუდგამს და...

უძლები მისი შვილნი მალე სინანულით ქედს მოიხრიან სამშობლოს ჭირნახულობის წინაშე.

ფიზიკური არისტოკრატობა უცნოთა მალე შეიცვლება საქართველოს გონებრივ გამოფხიზლებაზე, უცხო დემოკრატიის შესაკვლის ქართული ხალხოსნობა და რუსული ოხლოკრატობა ისე გადნება ივერიის ეროვნულ სულის ძლიერებით, ვით გადნა შარშანდელი თოვლი გაზაფხულის სიკეკლუცით.

განთიადი მოახლოვდა. .

მზეც მალე ამოვა!

ია ეკალაძე.

სალამის მაგიერი.

(ეროვნ. დემ. პარ. სტუდენტთა და მოსწავლეთა ორგანიზაცია).

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია თანდათან ყალიბდება ორგანიზაციულად.

რამდენიმე თვის წინათ ჩვენ ცოცხალი ჯოჯოხეთი; ხალხს, რომელსაც გონება ჰქონდა დამახინჯებული და შერყვნილი ჩვენი მოძღვრება საშიშროებათ და მისდა საზარალოთ წარმოედგინა.

ხალხი იმათ მიჰყვებოდა, ვინც მას ლამაზ სიტყვებით ბევრს პირდებოდა.

მაგრამ დიდხა დრო დაპირების განაღდებისა და ხალხი ბუროსში ერკვევა. ეროვნულ-დემოკრატიულ მოძღვრებას თვითონ ცხოვრებამ გაუკაფა გზა და მისკენ ინსტიქტიურად მიიზიდა დიდძალი ქართველობა.

სამშობლოს მონობამ, მისმა დაწეწვამ და გადაგვარებამ ერთნაირ ძლიერ სურვილს შეუმზადა ნიადაგი.

ყველას ამოხდა ასეთი გამოთქმა. „საქართველო თავისუფალი სხვა ერებთან თანასწორი“.

ამ იდეის მარად-ჟამს მედგრათ დამკველი და მის რეალ ხორც-შესხმისთვის მებრძოლი არის საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია.

სამშობლოს პოლიტიკურ უფლებების სასწრაფოთ აღდგენისთვის ამ პარტიამ მიზნათ დაისახა ყველა ქართულ ცხოველმყოფელ ძალთა გაერთიანება. პარტიულ ფანატიზმის შესუსტება და ძლიერ ეროვნულ კოალიციის შექმნა.

საქართველოს არ ვყოფდით ჩვენ პარტიულად [illegible] ერთეულად და ამასვე „აუცილებლად ვთვლით დღეს.

ამავე დროს არ უარვყოფთ პარტიულ ჩამოყალიბებას და იდეურ სხვადასხვაობას.

[illegible] ყველაფერი საყოველთაოთ ერთი [illegible] რომ [illegible] ჩვენს [illegible] თუ იმ მოქმედებას [illegible] კრიტიკას [illegible].

ჩვენ ვართ ქართული სახელმწიფოებრივი [illegible] პარტია, [illegible] პარტიული [illegible] ჩვენი მხარდამჭერების [illegible] ქართველი ხალხის [illegible] საქართველო-

ლოს მთლიანობის და თვითმყოფელობის დაცვა.

ამ იდეის გარშემო შეუჩერებლათ იკრიბება ახალგაზდობა, რაც მომასწავებელია ჩვენი მოძღვრების სისაღის და ბუნებრივობისა.

ამჟამათ ჩვენ მივესალმებით საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ მიმართულების სტუდენტთა (განურჩევლათ სქესისა) და მოსწავლეთა ორგანიზაციულ შეკავშირებას.

ქუთაისში ამ დღეებში ინტენსიური მოქმედება დაიწყო ეროვნულ-დემოკრატიულ მიმართულების სტუდენტთა და მოსწავლეთა ორგანიზაციამ.

ორგანიზაციის მიზანია ენერგიული თანამშრომლობა გაუწიოს თავის ქვეყანას ამ მწარე განცდის დღეებში, ფართე მასაში გაავრცელოს საქართველოს თავისუფლების იდეა, რუსეთიდან დაიბაროს ქართველი სტუდენტობა და სახლის სასამსახუროთ აღძრას.

ერთი სიტყვით ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა საჭიროებისათვის ყოველ დარგში თავი დასდვას და მოვალეობა მოიხადოს.

ასე იქცევა დღეს ის ახალგაზდობა რომელიც გამოსულია ძველი რეჟიმის გადამგვარებელ სასწავლებლიდან, რასაკვირველია ხვალ ქართულ ეროვნულ სკოლიდან უფრო მეტს მოველით.

30 წლის წინათ ჩეხია სრულიად გადაგვარებული იყო.

მაგრამ ახალგაზდობის ძლიერმა მოქმედებამ ჩეხიას ეროვნული სახე დაუბრუნა.

ჩეხიის მოსწავლე ახალგაზდები გუნდგუნდათ მიდიოდენ იმ პროვინციებში, სადაც ჩეხური ენა დადუმებული იყო და გერმანული გაისმოდა. ჩეხელი ახალგაზდები სხვადასხვა გზით ხალხს აგნებინებდა, რომ იგი ჩეხი იყო და არა გერმანელი მათ ბრწყინვალეთ დასახული მიზანი განახორციელეს, კარგახანია რაც ჩეხიას დაუბრუნდა თავის ეროვნული სახეობა.

ქართველ ახალგაზდების მუშაობა განუსაზღვრელი და განუზომელია.

გასაკეთებელი ძლიერ ბევრია.

ხალხის ეროვნულ შემეცნების ნიადაგზე გათვითცნობიერება უდიდესი და მთავარი მიზანია.

მაგრამ გარდა ამისა სტუდენტობას აქვს კიდევ ერთი უმთავრესი მოვალეობა. ქართულ სახელმწიფურ ცხოვრებისთვის მომზადება.

ყოველდღე ვსწერთ საკუთარ თავის პატრონობაზე, საქართველოს თავისუფლებაზე, ეროვნულ მმართველობის დაფუძნებაზე, მაგრამ დღეს დღეობით ცოტას ვფიქრობთ, თუ ვინ უნდა იკისროს ეს უმძიმესი საქმეები.

ამისათვის არის აუცილებელი, რომ ყოველი ქართველი ახალგაზდა და მით უმეტეს სტუდენტობა დაეუფლოს შეიძლება სხვადასხვა მეცნიერებას, შეისწავლოს, და ქართულ ყოფა ცხოვრების გაცნობას.

ამ მხრივ დიდ ამედს გვაძლევს ქართული უნივერსიტეტის დაარსება, ამასწინათ ჩვენს გაზეთში მ-ნმა ინ-ნანმა უკვე აღნიშნა, რომ ქართველი ახალგაზდობა ქართულ უნივერსიტეტში უნდა შევიდნენ, ეს ასე უნდა იყოს, აქ სა[illegible] თვითონ ქართველ სტუდენტებმა

გამოსთქვენ თავის მოსაზრება და ის თუ რას მოითხოვენ ამჟამათ ისინი ქართულ უნივერსიტეტიდან.

სტუდენტებისთვის აგრეთვე ფრიად საჭირო არის თვითგანვითარების წრის დაარსება, რისთვისაც ორგანიზაციას უნდა სამკითხველოს შეძენა.

მაგრამ ორგანიზაცია ნივთიერად ხელმოკლეა, ამიტომ საჭირო არის ყველა შეძლებისდაგვარად დაეხმაროს ამ ნორჩ ორგანიზაციას საქართველოს მომავალ თაობისას.

ჩვენ ქართულ გამარჯვებას მიუძღვნით სტუდენტთ და მოწაფეთა ორგანიზაციას და ვავალებთ შეუწყვეტელ შრომას, ცოდნის შეძენას, ჩვენი ხალხის გაცნობას და გამოცდების მიღებას საქართველოს უკეთეს მომავალის გამოსაჭედათ!..

ი. იმერელი.

სადღეისო.

არ ვფიქრობ, რუსეთში მყოფ რომელიმე ერისათვის ევროპის უმაგალითო ომს და ამ ომისაგან დაჩქარებულ რუსეთის რევოლუციის დაესვას ყოფნა არ ყოფნის საკითხი მთელი თავისი სიგრძესიგანით ისე როგორც ჩვენთვის ქართველებისათვის. ამ მხრით ქართველი ერი გამონაკლის შეადგენს და, თუ რაც შეადგენს ის გამონაკლის, ამაზედ მჭერ მეტყველურად ლაპარაკობს მთელი ჩვენი ისტორიული წარსული და დღევანდელი კრიტიკული მდგომარეობა.

სამწუხაროდ, ამ გარემოებას ყურადღებას არ აქცევს ჩვენი ხალხის საგრძნობლად დიდი ნაწილი, ვერ შეუგნია მას, რომ დღეს ამ ომისა და რევოლუციის ქარცეცხლში რუსეთის ერებთან ერთად სწყდება ჩვენი ყოფნა არ ყოფნის საკითხიც!..

ძველი, მტარვალობაზე აშენებული, რუსეთი დაინგრა და მის ნანგრევებზედ უნდა აშენდეს ახალი რუსეთი. ეს ძლიერ კარგათ გაიგეს რუსეთის ერებმა. დღევანდელი სერიოზული წუთით გამოფხიზლებულნი, ისინი თავისი ნამდვილი სახით გამოდიან და რევოლუციისაგან მოითხოვენ იმას, რაც მათი წინსვლისა და განვითარებისთვის უსაჭიროესია; დღეს რუსეთში მყოფ, თითეულ ერს თავისი მოქმედების პროგრამა შეუმუშავებია და მზადაა წარსდგეს დამფუძნებელი კრების წინაშე თავისი ნამდვილი სახით, თავისი ეროვნული ინტერესების დასაცავ-მოსაპოვებლად.

საქართველოში მოქმედი პარტიები კი ამ დიად წუთში, როცა ცხოვრებამ დააყენა ჩვენი ერის ყოფნა არ ყოფნის საკითხი, როცა მომენტი ჩვენგან მოითხოვს გონივრულ, აწონილ გაზომილ მოქმედებას, კინკლაობას უნდებიან და ერთი მეორეს ლანძღვა-გინებაში ეჯიბრებიან. ეს მწარე სინამდვილეა იმისათვის, ვინც დღევანდელ დამფუძნებელ კრების არჩევნებს ყურადღებას აქცევს, უკვირდება. ამ წერილის მიზანი არ არის მიუთითო მკითხველს იმ ჩვენ უკულტურობაზე, რასაც აქვს ადგილი დღეს-ამ არჩევნებს დღეს-სოფლად. თუ საზიზღარ ალვირაშვებულებას, სამარცხვინო უკულტურობას ადგილი აქვს დღეს დაბა-ქალაქებში, რაღა იქნება სოფლად: საკმარა ამ ჟამად მიუთითო მკითხველს იმ მიტინგზე, რომელიც გაიმართა ყვირილაში ამ მიმდინარე თვით თერთმეტს.

ამ დღეს ყვირილას დილიდანვე სიცოცხლე ეტყობოდა. პარტიების ამა თუ იმ ბიუროში გაფაცხებული მუშაობა სწარმოებდა. ქუჩები თანდათან ხალხით გაივსო, აქა იქ დებატებიც გაჩაღდა, პარტიები რეკლამებიც გამოჩნდენ. ეტყობოდა, სერიოზული ბრძოლისათვის ემზადებოდენ აქაურები.

ნაშუადღევის სამ საათზე მიტინგი დაიწყო. ორატორები ჩაეწერენ. ხალხი სმენად გადაიქცა. სიამოვნების ჟრუანტელმა დამიარა. ფეფიქრე-მადლობა ღმერთს შეუგნიათ მომენტის მნიშვნელობა-სიდიადე, ყველა დაინტერესებული, ყველა შეგნებული მოქმედებისათვის გამოსული... მაგრამ სამწუხაროდ უნდა ალვიარო, რომ მწარედ მოვსტყუვდი. დაიწყეს ორატორებმა დაიწყეს ხელები გამომზეურებს თავიანთი ორატორული ნიჭი. გაწითლდენ... გაყვითლდენ... და რა გაიგონა და რა ნახა საზოგადოებამ? თავისი პარტიის ქება და მოწინააღმდეგე პარტიის თავშეუკავებელი ლანძღვა-გინება. მერე რითი ხდება ეს? იმ დღეს, როცა მოქალაქე სახ-

ჩვენი ყუთთან უნდა მივიდეს თავის მოქალაქობრივი ვალის მოსახდელად, იმ სერიოზულ წუთში, როცა ქართველმა ერმა უნდა აირჩიოს თავისი ინტერესების ნამდვილი დამცველი მომავალ დამფუძნებელ კრებაზე. ამისთანა დიად წუთშიაც ჩვენში არსებული პარტიები ჩვეულ კინკლაობის, ერთი მეორის ლანძღვა-გინებას ვერ გამოსთხოვებიან. ეს დიდათ სამწუხარო და დამაფიქრებელი მოვლენაა?..

მეგონა, მიტინგზე შეკრებილი ხალხი მაინც გამოიჩენდა მომენტის პატივსაცემად მეტ სიდინჯეს, მაგრამ აქაშიც მოვტყუვდი. ხალხიდანაც ჩვეულებრივი უაზრო სიტყვა „ძირს“ ხშირად გვესმოდა, რაც იმას მოასწავებს, რომ ჩვენი ხალხის ერი ნაწილს ვერ შეუგნია დღევანდელი დღის მნიშვნელობა, ვერ გაუგია, რომ დღეს სწყდება ჩვენი ერთს ბედ იღბალი. განათლებული ევროპიელი რომ დასწრებოდა შემთხვევით ზესტაფონის მიტინგს, მოესმინა ზოგიერთ ორატორის სიტყვა-ეს ლანძღვა გინების კონა გაეგონა ადამიანის პიროვნების შეურაცხმყოფელი უაზრო „ძირს“ იტყოდა-ხალხი, რომელსაც ყავს ამ გვარი პირები, რომლებსაც ვერ გაუგიათ მომენტის მნიშვნელობა, რომლებიც სერიოზულ, ერისათვის საბედისწერო წუთშიაც კი მასხრობს, კინკლაობს, ილანძღება, ამისთანა ხალხისათვის ნაადრევი, დემოკრტიული რესპუბლიკაო.

ღმერთო ჩემო, რა ვნახე, რა დავინახე?. თორმეტს დამფუძნებელი კრების არჩევნები, თერთმეტს კი ნაცვლად მოფიქრებული სჯა-ბაასისა, ნაცვლად იმისა, რომ მოქალაქესათვის დაენახვებით მისი წმინდა მოვალეობა ამ კრიტიკულ წუთში, ნაცვლად ამისა ვნახეთ და დავინახეთ პარტიების წარმომადგენლების ერთი მეორის ლანძღვა-გინება, პიროვნების შეურაცყოფა, უაზრო სიტყვის („ძირს“) ძახილი და უადგილო მომენტის შეუფერებელი მასხრობა და ხარხარი...

ეს არის ჩვენი მომწიფება?!. ეს არის ჩვენი მოფიქრებული მოქმედება ამ სერიოზულ წუთში?!..

დღევანდელი საგულისხმო წუთი ავალებს თითოეულ ქართველს თუ ეს უკანასკნელი გადაგვარების გზაზედ არ დამდგარა, ან რაიმე დოგმით ან რაიმე თეორიით არ დაბრმავდება ჩაუკვირდეს მშობელი ერის ეხლანდელ მდგომარეობას, გაითვალისწინოს ამ ერის წარსული და იფიქროს ამ ერის ხვალიანდელ დღეზე, მის მომავალზე.

სამწუხაროდ, დღეს დიდია ჩვენში დოგმებითა და თეორიებით დაბრმავებულთა რიცხვი... ასჩვიდმეტი წლის მონობამ ხომ პირდაპირ გადაგვარების გზაზედ დააყენა ჩვენი ხალხის ერთი ნაწილი. თუ არ ამ გადაგვარებით, მაშ რით აიხსნება ამა თუ იმ ჯგუფის, პარტიის, პიროვნების იმისთანა ქადაგება საქართველოში, რასაც ქართველი ხალხი ვერ მიიღებს, ვერ მოინელებს; თუ არ ამ გადაგვარებით, მაშ რით აიხსნება ის დაუმწიფებელი, ბავშური სიტყვა და გამოსვლები, რასაც აქვს ადგილი დღეს-ამ სერიოზულ დღეს-ჩვენში?.

ბატონებს ჩვენი ერის ყოფნა არ ყოფნის საკითხი დაისვა. შეგნებული ქართველების წმინდა მოვალეობაა ჩვენ ხალხს დარაჯად დაუდგეს ამ კრიტიკულ წუთში, შეაგნებინოს მას მომენტის მნიშვნელობა, რომ სხვა ერებთან ერთად ჩვენი ხალხიც წარსდგმო ქვეყნის წინაშე თავისი ნამდვილი სახით და თამამად მოსთხოვოს თავისი წარმომადგენლების პირით რუსეთის დამფუძნებელ კრებას თავისი ფეხქვეშ გათელილი უფლების აღდგენა. თუ ამას არ მოიმოქმედებს ქართველი ხალხი ამ რევოლუციის ხანაში, თუ ის თავისი კანონიერი უფლების აღდგენას არ მოსთხოვს განახლებულ რუსეთს სირცხვილს ჭამს კაცობრიობის წინაშე, თავის გონებრივ სიბლუნგეზე მიგვითითებს, თავისი თავის სიკვდილზე ხელს მოაწერს...

ის ქართველი დეპუტატი კი, რომელიც რუსეთის დამფუძნებელ კრებაზე ქართველი ხალხის კანონიერი უფლების აღდგენას არ მოითხოვს მთელი თავისი ძალღონით უღირსს ლაფს ჩაიცვას თანამედროვე ქართველების წინაშე.

გორგი.

გოლშევიკების დიქტატურა

პეტროგრადში კრილენკოს განცხადება.

კრილენკომ განაცხადა, ფრონტზე მივდივარ. სამინისტროს მოადგილეს საქმეები დიოუნით ვაბარებ პოდვოისკის.

დუხონინი და კრილენკო.

დუხონინს განუცხადებია, [illegible] ჩემთან კრილენკო ჩამოვა დავიჭერ.

იუნკრის სასწავლებლები.

კრილენკო შლის იუნკრის სასწავლებლებს. [illegible] სწრაფად[illegible].

ფინანსიურ [illegible] კონტროლი.

პეტროგრადის [illegible] აუცილებლივ მოაწყონ კონტროლი ახალ მთავრობის ფინანსიურ ოპერაციებზე.

ლენინის მორატორიუმი

გამოქვეყნდა ლენინის მორატორიუმი. რომელთაც თამასუქებს ორი თვით კიდევ ეძლევათ ვადა ფულის გადახდაზე. მორატორიუმი მოქმედებაში შევა გამოცხადებისამებრ. იგი ყველგან ტელეგრაფით უნდა გავრცელდეს.

დადგენილება ქაღალდის შესახებ

გამოცხადდა ლენინის დადგენილება ქაღალდის შესახებ, რომლითაც ნება დართულია ფინლიანდიის მექარხნეთაგან თავისუფლად ქაღალდის გამოტანა,

კერენსკის ახალი გალაშქრება

რუმინეთის ფრონტის და შავი ზღვის საოლქო კომიტეტის თავმჯდომარე ილინსკი აუწყებს კავკასიის მხედრობის კომისარს: უკანასკნელ ცნობებით კერენსკიმ ხელმეორედ გაილაშქრა უფრო ძლიერ ძალებით პეტროგრადისა და მოსკოვისკენ.

მოსკოვში ამბოხების მსხვერპლთა დაკრძალვა.

ნოემბრის 10. ამბოხების მსხვერპლთა დაკრძალვის დღე. ტრამვაი არ მოძრაობს. მაღაზიები დახურულია. არ სჩანან მეეტლენი. ქუჩები უდაბნოდ ქცეულან. პროცესიაში სამღვდელოები არ მონაწილეობს.

ქაღალდის ფულის კრიზისი

ნოემბრის 7-ის, „ტრუდი“ გადმოგვცემს გუშინ ქალაქში წვრილ ქაღალდის ფულის (1,—3,—5 მანეთ.) კრიზისმა იჩინა თავი მაღაზიებში ათ-თუმნიანებს აღარ ახურდავებენ და საქონლის ნამდვილ ფასის მიცემას მოითხოვენ.

კოოპერატივთა საბჭოს მოწოდება.

სრულიად რუსეთის კოოპერატივთა საბჭომ მოწოდებით მიმართა კოოპერატივებს, მოუწოდებს მოითხოვონ. დროებით მთავრობის წევრთა დაუყოვნებლივ განთავისუფლება, კანონიერ მთავრობის აღდგენა, პიროვნებათა ხელშეუხებლობა, კანონებისა და სასამართლოს მოქმედებათა აღდგენა, სასამართლოში მიცემა მათი, რომელთაც ხიშტებით იგდეს მთავრობა და დამფუძნებელ კრების მოწვევა.

შენობების განადგურება

ნოემბრის 3 და 4 კიდევ გრძელდებოდა ზარბაზნების სროლა ქალაქის რამდენიმე ნაწილში უზარმაზარი ცეცხლი გაჩნდა. იწვის მთელი უბნები. მიძინების ტაძარი დამტვრეულია სულ. წმინდა ბასილის ეკლესია გადასწვეს. აქა იქ გიმნაზიების შენობა დანგრეულია. მთელი დღეები მძიმე ზარბაზნების გრიალი არა სწყდება, მთელი ქალაქი სიბნელეს მოუცავს. მცხოვრებლები ქუჩაში არ გამოდიან. პური არსად არ იშოვება.

მსოფლიო ომი.

პ. დ. ს.

დეპეშები.

აღმოსავლეთის ფრონტი.

რუსეთის შტაბის ცნობა.

შტაბი. ნოემბრის 10. ჩრდილოეთის ფრონტი. სროლაა. ილუქსტის რაიონში დაძმობილებას არ სწყვეტენ.

სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტი. სროლაა, მეტად გამწვავებული სოფ. პოსტულოვკის სამხრეთით და გუსიატინის რაიონში.

რუმინეთის და კავკასიის ფრონტი სროლაა.

ბალტიის ზღვა. [illegible]

რუმინეთ ს ნეიტრალიტის დარღვევა

„პეტროგრადის იზვესტია“-ში იბეჭდება დოკუმენტები და ფარული მიწერ-მოწერა. დოკუმენტები უმთავრესად შეეხება რუმინეთის მიერ ნეიტრალიტეტის დარღვევას,

სამშვიდო შე-12-ე დაწესებაში.

შე-12-ე ლაშქრის დეპუტატთა საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი იუწყება, რომ [illegible] ქვეყანა და [illegible] [illegible] ნაწილი. [illegible] ლაშქრის დაწყებამდე წინ.

ალმოსავლეთ აფრიკაში.

ჩივატაში ინგლისელებმა ტყვედ იგდეს გერმანელების 19 ოფიცერი და 79 ჯარის კაცი; ნოემბრის 4-ის და 5-ის ცხარე ბრძოლის შემდეგ მტერმა სიმბასისკენ დაიხია. ტყვედ ვიგდეთ გერმანელთა 20 ოფიცერი, 242 ჯარის კაცი და 1,700 ასკერი.

პალესტინაში.

ინგლისელები ოსმალებს მისდევენ. ჯარი ჩრდილოეთისა და ალმოსავლეთისაკენ მიიწევს. ცხენოსნები პიელისკენ, იერუსალიმ-ნაბულესის გზით, მიდიან. ღვინობისთვის 25-დან ოსმალთა 19 პაეროპლანი დავღუპეთ.

გენ. მოდის მოადგილე

მესოპოტამიაში გენ. მოდი გარდაიცვალა. მისი ადგილი გენერალ მარაბალმა ჩაიბარა.

დასავლეთის ფრონტი იტალეთში

სარწმუნო წყაროებიდან იუწყებიან: იტალეთში სულიერი მდგომარეობა უმჯობესდება. შენდება ახალ-ახალი სიმაგრეები. მხოლოდ პიავის ხაზზე მოიცვება ფრთა გრაზესკენ იხევს.

მოკავშირეთა დახმარება

პარიზიდან იტყობინებიან: მოკავშირეთა წარმომადგენლები იტალეთის ჯარს აშველებენ მტრის იერიშების შესაჩერებლადლ.

უკანასკნელი დეპეშები.

გერმანელები გაფაციცებით ადევნებენ თვალყურს რუსის ჯარის ზურგით მომხდარ ამბებს. გერმანელების უმავთულო ტელეგრაფის ცნობებიდან სჩანს, რომ მათ პირდაპირი დამოკიდებულება აქვთ პეტროგრადთან.

—

დამფუძნებელ კრების კანდიდატი კადეტებისა, პეტროვი ბოლშევიკებმა დაატუსაღეს.

—

ხარბინში ჩინეთის ჯარი გაჩნდა, ვითომ და ჩინელების დასაცავად.

—

გენ. დუხონინს განუცხადებია, თუ ფრონტმა მოითხოვა, თანამდებობიდან გადავდგებიო.

—

მოსკოვში მცხოვრები ბელგიელები ყაზახებს სთხოვენ დაეხმარნენ თავიანთი ოჯახების დონის მხარისკენ გადაყვანაში.

—

რკინის გზის კავშირმა კატეგორიულად გადასწყვიტა არავის ჯარი არ გადაიყვანოს.

—

სახელმწიფო ბანკის მოსკოვის განყოფილებაში ბოლშევიკებს 5 მილიონი ოქრო ჩაუგდიათ ხელში.

—

ტროცკის განუცხადებია, უცხოელებს რუსეთიდან არ გავუშვებთ. ზომები უკვე მივიღე, რომ მათ ვერ შესძლონ რუსეთიდან წასვლაო.

—

გატჩინოში ცნობილმა ბოლშევიკმა როშალმა დაატუსაღა მიხეილ ალექსანდრეს ძე.

სარატოვში სიწყნარე ჩამოვარდა. გაზეთების ცენზორად დალაქი დაუნიშნავთ. დატუსაღებულია 500 იუნკერი.

—

ჩერნოვის წინადადება ბანაკში წასვლის შესახებ წერეთელმა არ მიიღო.

დასავლეთ-საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის სტუდენტთა ორგანიზაციის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე სთხოვს პრეზიდიუმის ყველა წევრებს დღეს აუცილებლივ მოვიდენ პრეზიდიუმის კრებაზე საღამოს 6 საათზე „ჩვენი ქვეყნის“ რედაქციაში.

ახალი ამბავი.

ქ უ თ ა ი ს ი.

მოქალაქენო! ქუთაისში არჩევნების დღეს. 16 ნოემბერს, დღის 2 საათზე დასრულდება. ვისაც დღემდის თქვენი ხმა არ მიგიციათ, შესმენილათ მიდით საარჩევნო ყუთთან და მოიხადეთ თქვენი მოვალეობა.

✦ **პროვინციელო თანამოაზრენო!** არჩევნები პროვინციებში 19 ნოემბრამდის გრძელდება. გახსოვდეთ, რომ კერძო საკუთრებას იცავს მხოლოდ საქართველოს ეროვნულ დემოკრატიული პარტია, რომლის საარჩევნო სია **არის № 8**, არ დაივიწყოთ ეს ნუმერი. შეიძლება ყოველ სოფელში ვერ იშოვოთ ჩვენი საარჩევნო სიები, მაგრამ ასეთ შემთხვევაში აიღეთ სუფთა ქაღალდის ნაჭერი და დააწერეთ ასე: „ხმას ვაძლევ ქართულ ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის სიას № 8“ სახელი და გვარი ასარჩევი პირებისა აუცილებლობას არ შეადგენს. მაშ გახსოვდეთ, მოიხადეთ თქვენი მოვალეობა. ნუ დაჰკარგავთ თქვენს ხმას.

✦ **არჩევნების გაგრძელება.** როგორც გუშინდელ გაზეთში ცნობა გვქონდა მოთავსებული, დამფუძნებელი კრების არჩევნების მომწყობმა ქუთაისის საგუბერნიო კომისიამ ცენტრალური კომისიის წინაშე ჩქარი დეპეშით შუამდგომლობა აღძრა, რომ ქუთაისში არჩევნები გაგრძელებულიყო კიდევ 15-სა და 16 ნოემბერს. ცენტრალური კომისიიდან იმავე დღეს მოვიდა დეპეშა, სადაც ნათქვამი არის რომ შესაძლებელია ქუთაისში არჩევნები გაგრძელდეს.

✦ **საარჩევნო სიების შესახებ.** ამიერ-კავკასიის ცენტრალურმა კომისიამ დეპეშით აცნობა დამფუძნებელ კრების ქუთაისის საგუბერნიო კომისიას, რომ საარჩევნო ბიულეტენებში გვარები თუ არ იქნა მხოლოდ ნუმერი საკმარისი არის და კანონიერათ უნდა ჩაითვალოსო.

✦ **არჩევნები სოფლად.** სოფლებიდან ყოველ დღე ჩამოდიან გლეხები და გადმოგვცემენ, თუ რა პირობებში ხდება არჩევნები. ბევრ სოფელში ძალადატანება ყოფილა. ადგილობრივი მთავრობა ძალათ აჩეჩებს ხელში გლეხებს იმ სიებს, რომელსაც თვითონ სცემს თაყვანს. გლეხებში ცუდი განწყობილებაა. უმთავრესათ თხოულობენ ჩვენი პარტიის სიას № 8-ს.

✦ **ჯარის ჩამოსვლა.** დღეს ქუთაისში ჩამოვა ქართულ მსროლელთა პოლკის ორი ბათალიონი.

✦ **ქუთაისის წისქვილები.** ქუთაისის ქალაქის სასურსათო კომიტეტი წისქვილების მოსაწყობათ ენერგიულათ მუშაობს. თბილისიდან უკვე ჩამოიტანეს საჭირო მასალები. წისქვილის 2 თვალი ხვალიდან ამუშავდება, მესამე და მეოთხე თვალიც კიდევ ორი დღის შემდეგ. სასურსათო კომიტეტის ვარაუდით, ოთხი წისქვილი დღეში დაფქვავს 2,000 ფუთ ხორბალს, რაც ქუთაისს სრულიად უზრუნველყოფს.

✦ **შეშის საკითხი.** ეს სამი დღეა, რაც საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტს რკინის გზით შეშა აღარ მიუღია, უწინ მიღებულ შეშას აძლევდენ ქალაქის სასურსათო კომიტეტს, რომელიც მცხოვრებთა შორის ანაწილებდა. ახლა კი ქალაქის სასურსათო კომიტეტი ცუდ მდგომარეობაში იმყოფება, რადგანაც ყოველ დღე დიდძალი ხალხი აწყდება შეშის სათხოვნათ.

✦ **ფეხსაცმელების შესახ.** ოდესიდან სასურსათო კომიტეტის რწმუნებული ჩხეიძე იტყობინება, რომ იქ შეიძლება შეძენილ იქმნეს დიდძალი ფეხსაცმელები, როგორც ქალისა ისე კაცისა. ქალის ფეხსაცმელები (ხრომისა და ბოქსის) იყიდება 75 დან 100 მანეთამდის და კაცის კი 80 დან 110 მანეთამდის.

✦ **თეატრი.** დღეს, 16 ნოემბერს, ქალაქის თეატრში წარმოდგენილ იქნება ახალი პიესა, შ. დადიანის „გუშინდელნი“ პიესას დასდგამს თვით ავტორი და მონაწილეობას მიიღებს დასის მთელი შემადგენლობა.

✦ **ქურდობა.** 14 ნოემბერს ღამით გაგარინის ქუჩაზე ბოროტმოქმედებმა გასტეხეს იასონ კუხიანიძის სამკერვალო. წაუღიათ, როგორც შეკერილი, ისე შეუკერავი მასალები. სულ 1730 მანეთისა.

✦ **ჩხუბი.** 14 ნოემბერს ბაზრის ქუჩაზე მოვრალ მეწაღეებს იოსებ რუხაძესა და დავით ჩუბინიძეს ჩხუბი მოუვიდათ. პირველმა მეორე დანით დაჰკრა.

✦ **სურსათი.** ქუთაისის ბაზარზე უკვე საკმაო სიმინდის ფქვილი შემოაქვთ. გუშინ 15 ნოემბერს ფუთი ფქვილი 14 მანეთად იყიდებოდა.

✦ **სასურსათო კომიტეტების წარმომადგენელთა ყრილობა.** სასურსათო სამინისტროს რწმუნებული სთხოვს ქუთაისის საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტს გაგზავნოს თავის წარმომადგენელი ქ. მოსკოვს, 18 ნოემბერს სრულიად რუსეთის სასურსათო კომიტეტების წარმომადგენელთა ყრილობაზე დასასწრებლათ.

განცხადება.

ეროვნულ დემოკ. პარტიის სტუდენტთა საშუალო სასწავლებელ დამთავრებულთა და მოწაფეთა საყურადღებოთ.

თანახმათ ეროვნულ-დემოკრატიულ სტუდენტთა ორგანიზაციის პრეზიდიუმის და მოწაფეთა წარმომადგენლების დადგენილებისა სამშაბათს 21 ნოემბერს ქუთაისში ქალაქის თეატრში დილის 11 ნახევარ საათზე მოხდება: ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის 1) სტუდენტთა 2) საშუალო სასწავლებელ დამთავრებულთა (სახალხო მასწავლებელთა და სხვა) და მოწაფეთა (განურჩევლათ სქესის) შეერთებული კრება. კრებაზე დასწრება მანდატებით შეიძლება, რომელსაც მიიღებთ: მოწაფეები სასწავლებლების ორგანიზაციის წარმომადგენელთან, და დანარჩენი „ჩვენი ქვეყნის“ რედაქციაში სტუდენტთა ორგანიზაციის პრეზიდიუმის მდივანთან, დილით 10—2 საათამდი და საღამოს 6—8 საათ.

კრებაზე დასასწრებლათ კერძო ბარათები არავის დაეგზავნება.

დასავლეთ-საქართველოს ეროვნულ დემოკრატიული მიმართულების სტუდენტთა ორგანიზაციის **პრეზიდიუმი**

✦ **ფასი სურსათზე სხვადასხვა ადგილებში; ყველი** ფუთი საჩხერეში იყიდება 45 50 მანეთად. სამტრედიაში 75 მანეთათ, ცაგერში 50 მანეთათ, ონში 55 მანეთათ. **შოთვის ჩაი**-საჩხერეში-250 მანეთათ, ზესტაფონში 300 მანეთათ, **დაფნის ფოთოლი** ახალ სენაკში 80 85 მანეთათ და სამტრედიაში და ჩოხატაურში კი 100 მანეთათ.

✦ **გაზეთის გაწერა.** პავლე მიქელაძემ გაზ. „ჩვენი ქვეყანა“ გაუწერა თავის ხარჯით წლის ბოლომდის სოფ. აჯამეთის წიგნთ-საცავ სამკითხველოს.

✦ **გვთხოვენ გამოვაცხადოთ:** რომ ანნა მეგრელიძემ ჰარასკევს, ნოემბრის 10 დაჰკარგა საფულე რომელშიდაც იყო 10 მანეთი ფული და საცხოვრებელი „პასპორტი“ მიცემული ცენტრალური საპოლიციო ნაწილისაგან. მპოვნელს სთხოვს ჩაიტანოს თბილისის ქუჩაზე № 68 საკანდელიძის სახლში.

თ ბ ი ლ ი ს ი.

— **ამიერ-კავკასიის მთავრობას.** გიორგობისთვის 13 სხდომა ჰქონდა საზოგადოების თავდაცვის კომიტეტის მთავრობის შესადგენად. თათბირის შემდეგ საკითხი საბოლოოდ გადაწყდა და მთავრობაში შევიდნენ: სოც.-დემოკრატების მხრივ ევ. გეგეჭკორი, აკაკი ჩხენკელი და ტერნაზარიანი; ესერების მხრივ დონსკოი და ნერუჩევი; სოც.-ფედერალისტების მხრივ ოგანჯანიანცი და კარჩიკიანი.

— **ქალაქთა წარმომადგენლების ყრილობა:** ყრილობის მომწვევი ბიურომ გადასწყვიტა, რომ ქალაქთა წარმომადგენლების ყრილობა მოწვეულ იქნეს გიორგობისთვის 30-ს იქნეს მოწვეული თბილისში და გაგრძელდეს 5 დღეს. კრებაზე მთელი კავკასიის ქალაქების წარმომადგენელნი უნდა დაესწრონ და საქმეები გადასწყვიტონ, ერთი ორგანიზაცია შესდგეს ყველა ქალაქებისა, თუ ცალ-ცალკე ჩრდილო და ამიერ კავკასიისათვის. კრებაზე მიწვეული არიან სხვადასხვა დაწესებულებათა და ორგანიზაციების წარმომადგენლნი. ბიუროს სეკრეტარიატის ხელმძღვანელებად მიწვეული არიან ქნი ი. ჟორდანია და მ. ჩხეიძე.

— **მორატორიუმი.** თბილისის ბანკებმა მორატორიუმი გამოაცხადეს. მიმდინარე ანგარიში მხოლოდ 10 პროცენტს იძლევიან. მორატორიუმი გამოაცხადეს აგრეთვე პროვინციის ბანკებმა. მორატორიუმის მიზეზი რუსეთიდან ფულის მოუსვლელობაა.

— **ქართული ოპერა.** რადგან ბ-ნი მ. ბალანჩივაძე ამ ჟამად თბილისში იმყოფება, მისმა პატივისმცემლებმა გადასწყვიტეს ახლო მომავალში დასდგან აქაურ სცენაზე მისი ოპერა „თამარ ცბიერი“. ოპერის რუსულიდან ქართულად გადათარგმნა იკისრეს არ. ახნაზაროვმა და ვალ. გუნიამ.

— **ღვინის გაჰრობა.** გიორგობისთვის 9-ს საგუბერნიო სასურსათო გამგეობასთან არსებულმა საგანგებო კომისიამ თბილისში ღვინის ვაჭრობის ნება დართო 22 ფირმას. გარდა ამისა თითოეულ უბანში ვაჭრობის ნება ეძლევა ოთხ კავშირს და აგრეთვე ვაჭრობის მოწყობა შეუძლიათ კახეთის მევენახეთა კავშირთა კავშირს. ვაჭრობა დაიწყება თბილისში მომავალ კვირაში.

— **ქალაქის წყალსადენი.** წყალსადენი უკვე მოეწყო და გუშინდელ დღიდან ყველა უბანში შეუწყვეტლად ეძლევათ წყალი. რადგან ზამთარი მოახლოვდა და საშიშია. რომ ყინვამ წყლის საზომები არ გააფუჭოს, ქალაქის გამგეობამ წინადადება მისცა სახლის პატრონებს, რომ თითონ მოუარონ წყლის საზომებს. ქალაქის გამგეობას გადაწყვეტილი აქვს მომავალ ზაფხულისთვის მოაწყოს სამი ახალი წყლის გასაშვები საღვური მთა-გორიან უბნებისთვის. გამგეობას აგრეთვე გადაწყვეტილი აქვს შეიძინოს მესამე მაგისტრალისთვის 16 დიუმიანი თუჯის მილი.

— **ქ. შ. წ.-კ. რწმუნებულთა საზოგადო კრება.** ქრისტეშობისთვის 6-ს, თბილისში დანიშნულია ქ. შ. წ.-კ. გ. საზოგადოების განყოფილებათა რწმუნებულების საზოგადო კრება.

განსახილველი საგნები: 1916 წლის გამგეობის მოქმედების ანგარიში. საზოგადოების მთავარი გამგეობის და სარევიზიო კომისიის წევრთა არჩევა.

აღნიშნულ კრებაზე მოწვეულია 150 რწმუნებული: აქედან თბილისის განყოფილება გზავნის კრებაზე 50 რწმუნებულს, ბათომის—10, ქუთაისის—8, ბაქოსი—5, სენაკის, კავკავის და გუმბრის—ოთხ-ოთხს; სამტრედიის, ოზურგეთის, არმავირის, სამურზაყანოს, ფოთის, ლანჩხუთის და ზუგდიდის სამ-სამს; სიღნაღის, თელავის, გორის, ჭიათურის, განჯის და ცხინვალის—ორ-ორს; ტუაპსის, ვანის, გუდაუთის, ერევნის, ბორჯომის, დუშეთის, ალავერის, ახალციხის, ლიხაურის, ოჩამჩირის, მაჩხაანის, ყვირილის, ხიდისთავის, ხონის, ბაშის, ხაშურის, ჩოხატაურის, ონის და სოჩის—თითოს.

განყოფილებები ვალდებულნი არიან კრების დღემდე წარმოუდგინონ გამგეობას რწმუნებულთა სია და საზოგადო კრების ოქმიდან ამონაწერი ადგილი არჩევნების შესახებ.

— **ქართული სახელმძღვანელოები.** წერა-კითხვის საზოგადოება შეუდგა პროფესორ ალ. ხახანაშვილის „სიტყვიერების ისტორია“-ს ბეჭდვას. ეს მეორე გამოცემა დაიბეჭდება 10,000 ცალი. იმავე საზოგადოებამ დაბეჭდა და ჩქარა გასაყიდად გამოვა ს. იაშვილის „ბოტანიკა“, ნაწილი მეორე.

ქართული პოლკის მანიფესტაცია თბილისში.

ნოემბრის 13 ღირსშესანიშნავი დღეა. ამ დღეს, ქართული პოლკის ის ჯარისკაცები, რომელნიც ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის მიზნებს იზიარებენ, სამანიფესტაციოთ ქუჩაში დადიოდენ. მათ წინ ავტომობილით ერ. დემოკრატიული პარტიის მთავარი კომიტეტის წარმომადგენელი მოუძღოდათ. დიდი პლაკატი იყო ამართული წარწერით „საქართველო“ მანიფესტანტებს ხალხი ქუჩაზე ალერსიანი თვალებით ეგებებოდა გოლოვინის პროსპექტზე ხალხი ქართველ მეომრებს ყვავილებს ესროდა.. თითქმის ყველა მეომრებს ეკავათ ხელში დიდი პლაკატი რომელზედაც მერვე ნომერი იყო აღნიშნული.

მეტის მეტად გულმხურვალედ შეხვდნენ მანიფესტანტებს ერ.-დემოკრატიული პარტიის მთავარი კომიტეტის წინ. აივანზე გამოვიდენ კომიტეტის წარმომადგენლნი. მთელი ქუჩა ყვავილებით მოიფინა. ამას შემდეგ მანიფესტანტები სხვა ქუჩებით შინისაკენ წავიდნენ.

პატარა ფელეტონი

მწამს მხოლოდ პარტია ეროვნულ-დემოკრატია

ჩვენში კონსტიტუცია რომ იყო, მაშინ ვინც მეტ ზუთხს მაჭმევდა და ვინც კარგათ მომასვენებდა, იმის ყუთში ვატუცებდი თავს ჩემს კენჭს. ეხლა ზუთხი კი შორია, ამ მოსვენებაც ვეღარ ვღებულობ ... თვარა სხვას ვინ აძლევს ებმებს.

გუშინწინ ერთმა დაგლეჯილმა მელიქსეიკემ სულ ერთიანად გადმომიტრიალა გინებით ყველაფერი, მერე რისთვის? არ მკითხავთ?... იმსთვის, რომ ვსთხოვე. ჯერ ჩვენ გადავეშვით ქუჩაში მერე მას დადიოდა. მომდგა მარა რა მომდგა; მე ვთქვი... ვთხლიშო ყური ძირში ჯოხიიი... ვერა, ვერ ვქენი, რას იზამ... რო შემოვკრა, იღუყვიან მუშა გალახაო დ, რაც დაგლეჯილ დაფლეთილ ბიჭ-ბუჭუებია ყველა შენ დაგესევა, გაქთელავენ და ისევ გაფხუტდი. რავა... ცხვირი რომ ამოგვანტვრიონ და და კარგად დაგზილონ, მშველელი არის ვინმე გონია?! არ მოგეცეს ჭირი! ახლა ერთი დანგრეული ხმა მაქვს და ამ არჩევნების დროს ამის მიცემასაც მეშინიან. კაცო, სადაც არ გევიხედე ყველგან მიკრულია „მიეცით ხმა № 1-ს“ „მიეცით ხმა № 3-ს“ მიეცით ხმა № 6, 4, 5“ ეხლა კიდო № 15 გამოძვრა და სხვა.

რამდენი პარტია ერთ მუჭა ხალხში თქვა, წვიტბუტბუტე ჩემთვის და ამ დროის ვილაცამ გამარჯობა, ფილიპეო, მითხრა, როგორ ბრძანდებით, როგორ ატარებთ დროს, ერთი არ გაგვაგებინებ როგორი შთაბეჭდილება იქონია ამ თავისუფლებამ შენზეო.

— არა ჩემო ბიძიაძქვა მე უთხარი კი არ ვატარებ მე დროს, არამედ მე მატარებს დრო. რაც შეეხება როგორ შევხვდი ამ თავისუფლებას, ეს დარჩეს და თუ ოდესმე ღმერთმა მომცა ნამდვილი თავისუფლება მაშინ გეტყვი როგორ მოვიქცევი, თვარა ახლა რა თავისუფლებაა! ყველა ბატონია, წუწკის თავისუფლება ... წუწკის უწინაც ... თავისუფლებამ ის მეიტანა, რომ რუსეთი თავის კერას ანგრევს, ჩვენში ერთი მუჭა ქართველები ვართ და ერთმანეთს ვწეწავთ, ამას თავი დაანებე, ვაჭრებს ვლანძღავდით სიძვირისა და აბა მიბრძანდი და ნახე სოფლელები რას შობიან? უბრალო სოფლელი აღარ კადრულობს თუნგის და ასი მანეთის ხუნებას, ათასებზე ლაპარაკობს, აი ვისთვის არის თავისუფლება, რომ პატრონსანი აღარაფერს აღარ გავს, თვარა მე, ჩემო ძმაო, როგორც წინათ ვიყავი გაფხეკილი ისე ვარ ეხლაც.

— მაშ შენ ფილიპე, რომელ პარტიას ეკუთვნი?

— მე?! მე დემოკრატი გახლავართ.

— სოც. დემოკრატი?

— არა ჩემო ძმაო, მე საცოციალისტო არაფერი არც მქონია და არცა მაქვს.

მე გახლავართ **ეროვნ. დემოკრატი** და არავითარი გარდა ამ პარტიისა არა მწამს. ვისაც თავისი „მე“ უნდა შეინარჩუნოს, ვისაც თავისი ოფლით ნაამაგარი უნდა რომ შერჩეს, ვისაც თავისი ერი უყვარს, ვინც ნამდვილი ქართველია, ამ პარტიაში შემოვა. მაშ ამხანაგო ფილიპე თქვენ სიას № 8 მისცემთ ხმას? ჯერ ერთი, ჩემო ძმაო, მე რა თქვენი ამხანაგი ვარ და მეორე ის, რომ უეჭველათ ხმას მივცემთ სიას 8 ე. ი. ეროვნულ დემოკრატ. თქვენ კი, მეგობარო, რომელ პარტიას ეკუთვნით?

მე სოც. დემოკრატი გახლავართ:

ჰო! ჰო! სოც. დემ საბოლოოთ დარჩებიან, მაგრამ ბოლო გზა იმათი მაინც ჩვენკენაა, რა თქმა უნდა ვინც ქართველია. სხვასთან მიწყებება, რომელნიც თავის თავს ანგრევენ არ გამოადგებათ. დანარჩენ პარტიებს რაც შეეხება, ყველანი, დაქანცულნი და კისერ წაწყვეტილებულნი სულ ჩვენი დროშის ქვეშ შემოვლენ და მაშინ ნახავთ. რა არის ქართველი ერი და რა არის საქართველო, მანამდის კი... შვიდობით ბრძანდებოდეთ აღარ მცალიან გავსწევ სიას № 8 ხმის მისაცემათ, უნდა მოვესწრო.

გადიხარხარა და წავიდა, მეც ჩავიცინე და ვთქვი: რა აცინებს ამ სულელს, განა ტყუილი ვსთქვი რამე მეთქი?

ჰო და ასე, ჩემო მეგობრებო, ნაცნობნო, და უცნობნო ქართველებო მო-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქალაქნო, ქალნო და კაცნო ყველა სოფლელნო, ვისაც შეგტკივათ გული თქვენს სამშობლოზე, თქვენ ერზედ, თქვენს მამულზედ და მოძმეზე, ვისაც გსურს აყვავდეს ქართველი ერი და შე[illegible] გრჩეს თქვენი ნაოფლარი მამული, მიწა-წყალი. მომყევით მე მოყვევით ჩემს ხმას, თუ მიკადრებთ და თქვენს ხმასთან ჩემი [illegible] დანტროვილი [illegible] ხმა მივსცეთ ეროვ. დემოკ. პარტიის სიას №-8-ს.

ფილიპე ბარბაქაძე

წერილები მოსკოვიდან.

II.

დაპირებისამებრ წინა წერილის გაგრძელება მოსკოვის შინაურ ცხოვრების და წერილებითი განხილვით უნდა დამეწყო მაგრამ დღეს ეს წერილი ისეთ პირობებში იწერება, როცა მთელი რუსეთის შინაური ცხოვრება ისეთ ეხეთქება ცუდათ გამაგრებულ ნაპირებს და შესაძლოა უფორმო, უკოლმოტო მოვლენად გადიქცეს. საქმე ის არის, რომ ბოლშევიკებმა ერთხელ კიდევ სცადეს თავისი ძალის ჩვენება და გამარჯვების მოპოვება. კანტიკუნტი ცნობები იყო იმის შესახებ, რომ ბოლშევიკები გამოსვლას 20 ოქტომბრისთვის აპირობენო. მაგრამ ბოლშევიკებმა მაშინ ალბათ ცოტა ხნით დაუთმეს მთავრობის სიტყვიერ მუქარას იმ მიზნით, რომ შემდეგი მათი გამოსვლა უფრო მოულოდნელი და შედეგიანი ყოფილიყო. მოძრაობა დაიწყო ისევ პეტროგრადში. 24 ოქტომბრიდან მოსკოვში უკვე საშიში ხმები ვრცელდებოდა; ქუჩაში ხალხმა ჯგუფ-ჯგუფად დაიწყო თავის მოყრა. გაზეთებს იტაცებდენ და იქვე ეწაფებოდენ ახალი ამბების გაგებას. მაგრამ მოსკოვის ცხოვრება მაინც უშფოთველად ჩვეულებრივის სიდინჯით მიმდინარეობდა. ოღონდ პეტროგრადის ამბების გავლენით, როგორც გაზეთები გადმოგვცემდენ, ბანკებიდან ფულის გამტანთა რიცხვი გაიზარდა და მცხოვრებთ ნელი აღელვება დაეტყოთ. 25 ოქტომბერს [illegible] ახალი რამეს წარმოადგენდა [illegible] კედლებზე გაკრული ორი [illegible] მოპირდაპირე [illegible] [illegible] ქალაქის თვითმართველობისა. 26 ოქტომბერს, როგორც ჩტყობდა, მოსკოველ ბოლშევიკებმა იუცხოვეს ფულზე ხელდაკრეფილი ჯდომა და საქმეს შეუდგენ. ამ დღეს მათ „კრემლი“ დაიპყრეს დაიკავეს ფოშტამტი, ბანკები და შეუდგენ ძილების დარაზმვას რათა არა სასურველი კრიტიკოსები მოეშორებიათ, იმავ დღესვე დაიკავეს ყველა ადგილობრივი „ბურჟუაზიული“ გაზეთები და მათ სტამბებში რეკვიზიცია მოახდინეს. ამავ დღეს დაიწყო მოსკოვის ჯარების მათ საწინააღმდეგოთ დარაზმვა. ტვერის ქუჩაზე მრავალი რიცხოვანი ჯარი ნელ-ნელა მიიზლაზნებოდა. ქალაქის ცხოვრება მყუდროთ [illegible], სიარული თავისუფლად შეიძლებოდა. 27 ოქტომბერს ტელეგრაფი მოსკოვსა და პეტროგრადს შორის არ მუშაობდა ამიტომ გაზეთი „ვეჩერნეე ვრემია“ მხოლოდ პეტროგრადიდან ჩამოსულ პირთა ნათქვამს გვამცნევდა 27-ს ღამით მდგომარეობა ცოტა გართულდა. მთავარ ქუჩებისა და მოედნების დასაწყისში იუნკრები სდარაჯობდენ და არავის უშვებდენ. ამავ ღამეს ბევრ ადგილას სროლა იყო. მსხვერპლიც ყოფილა დღეს 28 ოქტომბერს მოსკოვი უკვე გადასცდა თვის ჩვეულებრივ ცხოვრებას, აღელვება უკვე ყველას ატყვია. დილიდანვე ტელეფონი და ტრამვაი არ მუშაობს. ქუჩებში იუნკერთა დარაჯი—ბევრ ადგილას ხალხს არ უშვებენ. კრემლის კოშკებზე დადგმულ ტყვიის მფრქვევლთა ტუჩები ქალაქს მცხოვრებთა სიცოცხლეს კბეჩს არას უქადის. როგორც ამბობენ, იუნკრებმა კრემლი გაანთავისუფლეს ბოლშევიკურ ჯარისგან ყველა მაღაზიები და დუქნები დაკეტილია, მოძრაობა ძალიან შენელებულია, ხალხის რიცხვიც ძალიან [illegible]

[illegible]

ახლა რომ ხალხი სროლა აწყდება როცა ახლო მახლო სროლა ატყდება, ან ორ სამ კაცს რომ იმსხვერპლებს, პანიკას აყოლილი ხალხი მირბის ან იქვე ქვაფენილზე წვება, შეწყდება სროლა და ისევ იქვე დგას, თითქო კიდევ მეტს, ახალ რამეს უცდის, ჯერ ამის მეტი არაფერია—ყველაფერმა სული განაბა უფრო მეტი საშინელების მოლოდინში.

სწავლა დღეს მოსკოვში არსად არ არის. უნივერსიტეტისა და ყველა უმაღლეს სასწავლებლების მოსამსახურეები გაიფიცნენ. მათმა კავშირმა მოუწოდებს გამოსცა, სადაც მოსწავლეებსა და მათ მშობლებს მოუწოდებს, ჩვენს საქციელს ნუ დაგმობთ და ნუ გაგვკიცხავთ, რადგან მხოლოდ უკიდურესმა გაჭირვებამ მიგვამართია გაფიცვისთვისო. არავინ იცის, საქმე რით დასრულდება, უნივერსიტეტის სალარი მეტად განსაზღვრულია. გუშინწინ უნივერსიტეტის ყველა ფაკულტეტების სტუდენტთა კრება მოხდა, სადაც კომიტეტი აირჩიეს, რომელმაც საერთოდ უნივერსიტეტის სტუდენტთა სახელით უნდა იმოქმედოს. გუშინდელ კრებაზე შესდგა ერთი საერო კომიტეტი მთელი მოსკოვის უმაღლეს სასწავლებლების სტუდენტებისა. შესდგა პატარა რაზმები. აქტიური დახმარების მოსურნე სტუდენტები ცალკე სიებში ჩაიტანეს. მოსამსახურეების მაგიერ უნივერსიტეტს სტუდენტები სდარაჯობენ მორიგეობით.

გუშინვე მოხდა ამ საბედისწერო ჟამს აქ მოხვედრილ ქართველ სტუდენტთა კრება. გაიმართა მსჯელობა მომენტისა და მისადებ ტაქტიკის შესახებ. [illegible] შნავია რომ სოც. ფედერალისტი სტუდენტები დიდის თანაგრძნობით [illegible] ბოდენ ბოლშევიკების „[illegible]“ ტაქტიკას და აცხადებდენ ქართველი სტუდენტობა მოვალეა ბოლშევიკებს მიეკედლოსო. ამ მხრივ ეს დეკი სტუდენტები [illegible] მომიერებას იჩენდენ, თუმცა არც [illegible] იყვენ მოსურნე ბოლშევიკების დამარცხებ სა, ჩვენ მათი ფარი ვიქნებითო, ასე არკვევდენ ესდეკი ამხანაგები თვის პოზიციას. ეროვნულ-დემოკრატ სტუდენტთა ჯგუფმა აშკარად გამოსთქვა თვისი აზრი დღევანდელ მომენტის შესახებ და პროტესტი განაცხადა იმ აზრის წინააღმდეგ, რომ ქართველი სტუდენტობა ბოლშევიკებს უნდა მიეკედლოსო. ამასთანავე მოითხოვდა ქართველი სტუდენტების ერთ მთლიან, კომპაქტურ ერთეულად მოქმედებას. მაგრამ, როდესაც სხვა ჯგუფის წარმომადგენელ სტუდენტებმა მოითხოვეს სოციალისტურ კლუბთან მიკედლება, ეროვნულ დემოკრატ სტუდენტებმა უარი სთქვეს მათთან მუშაობაზე. ამგვარად შესდგა ქართველ სოციალისტ სტუდენტთა ჯგუფი, რომელიც სტუდენტთა სოციალისტურ კლუბს დაახმარებს თვის ძალებს; მაგრამ ერთი კია, ჯერ სოციალისტ ამხანაგებმა არ იციან, რა გზას დაადგება თვით ეს კლუბი.

კვირისათვის დანიშნულია ეროვნულ-დემოკრატ სტუდენტების კრება. მათი რიცხვი 23 ქალ-ვაჟს აღწევს. კრებაზე შემდეგ.

28 ოქტომბერი.

მ. ეგრისელი.

წერილი სარატოვიდან.

ჯერ კიდევ 27 ოქტომბერს დილიდგანვე ქალაქში გავრცელდა ხმა, რომ „ბოლშევიკებს“ სურთ მთელი ქალაქის მართებლობის ხელში ჩაგდება და უნდა „კერენსკის მთავრობისა“ და ბოლშევიკების ჯარის შორის შეტაკება მოხდესო. ბოლოს ხმები სინამდვილეთ გადიქცა და მართლაც 28 ოქტომბერს ბოლშევიკების ჯარმა, რომელიც შეადგენდა სამ პოლკს ქვეითი ჯარისას—არტილერიისა და ტყვიის-მფრქვეველთა რაზმების გარდა—დილიდგანვე დაიწყეს მთელი ქალაქის ალყის შემორტყმა, რაც სავსებით შეასრულეს. [illegible]

[illegible]

ადმდეგე მხარეს. ასე გასტანა საღამოს 6 საათამდის მხოლოთ, როდესაც მოლაპარაკებით ვერას გახდნენ ორივე მხარემ ძალას მიმართ. დატრიალდა საშინელი ამბავი. გაჩნდა ზარბაზნის და ტყვიის-მფრქვეველის ცეცხლი. ძალა ბოლშევიკების იარაღს უფრო ეტყობოდა, ვინაიდგან რიცხვითაც უკანასკნელნი აღემატებოდნენ. მთელი ღამე საშინელი სროლა სწარმოებდა. ჰაერი წითლად ანათებდა.

ყველანი სიკვდილის მოლოდინში გრძნობდა თავს. არავის არ ეგონა, თუ მთელი ქალაქს ცეცხლი არ მოედებოდა.

ასე გასტანა მთელმა ღამემ. 29 ოქტომბერს დილის 7 საათზე კერენსკის მომხრე ჯარმა აამფრიალა თეთრი ბაირაღი სათათბიროს თავზე, რაც ნიშნავდა უკანასკნელთა დამარცხებას. ბოლშევიკების ჯარი მათ შემოერტყა, იარაღი აართვა და ყველანი დააპატიმრეს. სროლა ცოტა შეწყნარდა... დაბოლოს სრულიად დაწყნარდა.

დახოცილთა და დაჭრილთა რიცხვის რაოდენობა არავინ იცის ჯერეთ.

დღეს ქალაქში იქა-აქ განაგრძობენ სროლას. ეხლა ჯარი ქალაქ გარეთ მიემართება, ელიან კაზაკების მოსვლას. ხმებია, რომ იგინი [illegible] ქალაქს დაუახლოვდნენ. თუ ეს ხმები გამართლდა—ჩვენ ვართ საშინელი სისხლის ღვრის მოლოდინში.

სარატოვი, [illegible] ილო.

წერილი ფოთიდან.

[illegible] დამფუძნებელი კრება, ახ[illegible] პარტიები, ამეტყველდა ხალხი. ქალაქი აჭრელდა პლაკატებით და მოწოდებებით. ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ფოთის კომიტეტიც ჩაება ფერხულში და ყოველდღე პარტიის ბიუროში იმართება კრებები და კომიტეტის მიერ მოწვეულნი პირნი კითხულობენ მოხსენებებს, აშუქებენ პარტიულს პროგრამას. 7 ნოემბერს მოხსენება წაიკითხა ნიკო ნიკოლაძემ. ამ დიდმა პიროვნებამ მრავალი საზოგადოება მიიზიდა და კრების დარბაზში ხალხი არ ეტეოდა. 8 ნოემბერს კრებას დაესწრო კ. ლომთაძე და მშვენივრად ილაპარაკა პროგრამულს საკითხებზე. 9 ნოემბრს ეროვნულ საკითხზე ნამდვილი სააგიტაციო, ცოცხალი სიტყვა წარმოსთქვა მიშა ლეამიჩავამ. ახალგაზრდა ორატორმა კარგი შთაბეჭდილება დასტოვა საზოგადოებაზე და სიტყვის შემდეგ რამოდენიმე ადამიანი ჩაეწერა პარტიის წევრად.

ფოთის მოქალაქე!

ყოველ დღე ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის პოლიტიკურ კლუბში გაიგებ ამ პარტიის მრწამსს და [illegible] გაისწინებ, თუ რომელ მიმართულების მისცე ხმა დამფუძნებელ კრებაში, [illegible] ნახავ, რომ ერთად-ერთი პარტია რეალურ საფუძველზე დამდგარი და საკუთარი თვალებით გამჭვრეტი საქართველოს ცხოვრებისა არის მხოლოდ ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია, რომლის სიას № 8 შენ ვალდებული ხარ მისცე ხმა.

ილიკო ლოლუა.

წვრილი ამბები.

დაბა ხარაგოული

8 ნოემბერს, ადგილობრივ ორკლასიან სასწავლებლის ეზოში გაიმართა მიტინგი ცუდი ამინდის გამო ხალხი ცოტა დაესწრო, ერთი ნაწილი კრებას მოითხოვდა კრების შემდეგისათვის გადადებას მიუხედავათ ამისა, შორაპნის მაზრის კომიტეტის წარმომადგენელმა კაპანაძემ მიმართა ხალხს, რომ მიზანი დღევანდელი კრებისა ისეთი საჩქაროა, რომ გადადება შემდეგისათვის ცოვლით შეუძლებელიაო და სთხოვა კრების წესრიგისათვის თავჯდომარე აერჩიათ. დასახელებულ იქნა სეფე ლეჟავა (ს. დ.) და ანანია კაკაძე (ერ. დემ) ხმის უმეტესობით გაიდა სეფე ლეჟავა.

პირველი სიტყვა [illegible] კაპანაძეს. მან ჯერ ზოგადათ გააცნო დამსწრეთ, თუ როგორ უნდა მოიქცენ დამფუძნებელ კრების არჩევნებში, შემდეგ კი განუმარტა სოც.-დემ. პროგრამის [illegible] და ის დებულებანი, რომელსაც მოითხოვს სოც.-დემოკრატების წარმომადგენელი დამფუძნებელ კრებაზე. აღსანიშნავია ამ ორატორის სიტყვის ის ადგილი, რასაც ის შეეხო ეროვნულ საკითხს. ამ საკითხზე მან სთქვა, რომ [illegible] ყველა პარტიები [illegible] და მოითხოვს [illegible]

შემდეგ ილაპარაკა სოც. ფედერალისტმა ხმალაძემ, მაგრამ როგორც ზემოთ ვსთქვი ცუდი ამინდის გამო ხალხი თანდათან იშლებოდა და არაფრათ ეპრიანებოდა ორატორის სიტყვები. შემდეგი სიტყვა ეკუთნოდა ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის წარმომადგენელს ივანე კანდელაკს და მ. ლოლობერიძეს. კანდელაკმა განაცხადა, თუ გინდ ორიც რომ დარჩეს მე მაინც ვილაპარაკებო, და მართლაც დაიწყო ეროვნულ დემოკრატიული პარტიის მთავარი დებულების გაშუქება; მან განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია მიწის საკითხს და მან მისცა ეს საკითხი ეროვნ. დემ. პარტიის თვალთაზრისით, მრავალი მაგალითებით დაუმტკიცა დამსწრეთ (თუმცა ბევრი არ იყო, დაახლოებით 50 კაცამდე) კერძო საკუთრების აუცილებლობა.

პოლიტიკურ მხარეს ეროვნულ დემოკრატიულ პარტიას შეეხო მ. ლოლობერიძე. მან ბევრი ილაპარაკა ფედერაციის უვარგისობაზე, ეს ველარ მოითმინეს ფედერალისტებმა და მათმა აგენტებმა [illegible] მიმართეს ორატორს [illegible] შეკითხვებით [illegible] მიიღო ხალხი ცუდი ამინდის და აურზაურის გამო ძლიერ დაიღალა და დაიშალა. ამნაირათ ჩატარდა მიტინგი ხარაგოულში.

ინ-კანი.

რედაქტორ-გამომცემელი

დ. ბ. კვირკელია.

რკინიგზის მიმოსვლა.

დრო ადგილობრივია ნაჩვენები.

ქ. ქუთაისს მოდის.

თბილისიდან	— დილის	— 7 ს. 47 წ.	
„	— საღამ.	— 8 ს. 49	„
ბათომიდან	— დღისით	— 12 ს. 55	„
„	— ღამის	— 11 ს. 42	„
„	— დილის	— 10 ს. 20	„
ფოთიდან	— დილის	— 8 ს. 17	„
ტყიბულიდან	— საღამოს	— 6 ს. [illegible]	„
	დილის	— 9 ს. 10	„
ხაშურიდან	— დილის	— 9 ს. 24	„

ქ. ქუთაისიდან გადის.

თბილისისაკენ	— დილის	— 8 ს. 25	„
	— [illegible]	— 10 ს. [illegible]	
ბათომისაკენ	— საღამოს	— 7 ს. [illegible]	„
„	— დღით	— 1 ს. 40	„
„	— დილის	— [illegible] ს. 20	„
ფოთისაკენ	— [illegible]	— [illegible] ს. 18	„
ტყიბულისაკენ	— დილის	— 7 ს. 57	„
„	— დღით	— 2 ს. 57	„
ხაშურისაკენ	— დღით	— 4 ს. 40	„

ექიმი ვალერიანე მ. ლორთქიფანიძე. იღებს შინაგანი, ბავშთა და ნერვების სნეულებით ავადმყოფებს ყოველ დღე დილის 11—2 საათ. საღამოს 7—9 ს. ზუბკინის ქუჩა, ვიტუშინსკის სახლი

ექიმი

ზ. ი. გოკიელი ელექტრონისა და სინათლის კაბინეტი. შინაგანი, ნერვების და [illegible] ავადმყოფთათვის. [illegible] დილის [illegible] 12 საათ. და საღ. 6—8 საათ. [illegible] ქ. საკუთარი სახ.

ექიმი შალვა კოკოჩაშვილი იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ. ავადმყოფთ დღის 12—2 და საღამოს 5—7. მისამართი: თბილისის ქუჩა, № 46. ტელეფ. 87.

ექიმები

ა. მ. ასათიანი ღებულობს ქალურ, ვენერიულ და შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს ყოველდღე დილის 11—2 საათამდე, საღამოს 6—8 საათამდი პუშკინისა და ბალახვანის ქ. კუთხე სახლი № 3 ტელეფონი № 101.

ი. ჩარექოვი ქალაქის საავადმყოფოს ორდინატორი. იღებს კანის, ვენერიულ და სიფილისიან ავადმყოფებს. (სისხლში შესხმა „606“ და „914“) დღით 12½—2 საათ. საღამოს 6—8 ს. მისამართი. ლევაშოვის ქუჩა, ალიბეგოვის სახ. ტელეფონი № 135.

საქართველოს ეროვ.-დემოკრატიული პარტიის ქუთაისის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ წევრად ჩაწერა, საწევრო გადასახადის შემოტანა და პარტიულ საქმეებზე მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე დილის 8—2 და საღამოს 7—9—დე პარტიის კანცელარიაში. თბილისის ქუჩა, ს. მიქელაძის სახლი, გაზ. „ჩვენი ქვეყნის“ რედაქციასთან.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ცენტრალურ (წყალ-გამოღმა) უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ პარტიაში ჩაწერა და საქმეების შესახებ მოლაპარაკება შეიძლება კომიტეტის ბინაზე ყოველ დღე დილის 11—2 საათამდის: თბილისის ქუჩა ქუთაისის საურთიერთო ცეცხლისაგან დამზღვევ საზოგადოების დარბაზში—სამსონ ბოკერიას სახლში. აქვე შეიძლება პარტიული პროგრამებისა და ლიტერატურის მიღება.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ქუთაისის წყალ-გაღმა უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ პარტიაში ჩაწერა და საქმეების შესახებ მოლაპარაკება შეიძლება კომიტეტის ბინაზე, ყოველ დღე დილის 10—1-დე და საღამოს 5—8-დე, **ორპირის ქუჩა, ლოლობერიძის სახლი, რუსერის 2 დამზღვევ საზოგადოების სააგენტოში.** იქვე დაარსებულია სამკითხველო პარტიის წევრთათვის, სადაც შეიძლება პარტიის პროგრამის და ლიტერატურის მიღება.

საქართველოს ეროვ.-დემოკრატიულ პარტიის ოზურგეთის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ ქ. ოზურგეთში დაარსდა პარტიული ორგანიზაცია. წევრად ჩაწერა და პარტიულ საქმეებზე მოლაპარაკება შეიძლება გერმანე გოგიტიძესთან. მასთანვე შეიძლება პროგრამის და პარტიულ ლიტერატურის მიღება.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ხიდისთავის კომიტეტი (გურია).

ამით აცხადებს, რომ წევრათ ჩაწერა და პარტიულ საქმეებზე მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე დილის 10—2 საათამდე კვირა-უქმე დღეებზე 2—5 საათამდე პარტიის კლუბში.

ძმ. ყორყოლაძეების მაღაზიაში

(მიხეილის ქუჩა საკუთარი სახლი)

მიღებულია ხაზის სოდა და სარეცხის ქონის მაგიერი სამგალები „[illegible]“, აგრეთვე [illegible]